

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Xorijiy tillarni o‘qitishda sun‘iy intellektdan foydalanishning innovatsion pedagogik yondashuvning samarasi

Sharipova Nilufar Xalilovna

Qarshi iqtisodiyot va pedagogika universiteti
v.b.dotsent

Annotatsiya

Ushbu maqolada tilshunoslik va xorijiy tillarni o‘qitishda sun‘iy intellekt (SI) texnologiyalaridan foydalanishning innovatsion pedagogik yondashuvlari tahlil qilinadi. Xususan, adaptiv o‘qitish, individual yondashuv, avtomatlashtirilgan baholash, interaktiv o‘quv muhitlari va SI asosidagi til o‘rganish platformalarining didaktik imkoniyatlari yoritiladi. Shuningdek, ushbu texnologiyalarni qo‘llash jarayonida yuzaga keladigan lingvistik va pedagogik muammolar ham muhokama qilinadi.

Kalit so‘zlar

sun‘iy intellekt, xorijiy til o‘qitish, innovatsion pedagogika, adaptiv ta‘lim, NLP, interaktiv o‘qitish, lingvodidaktika

Kirish

Zamonaviy ta‘lim tizimida raqamli texnologiyalar, ayniqsa sun‘iy intellekt asosidagi vositalarning joriy etilishi o‘quv jarayonini tubdan o‘zgartirmoqda. Xorijiy tillarni o‘qitish metodikasi ham bu jarayondan chetda qolmayapti. So‘nggi yillarda Natural Language Processing (NLP) texnologiyalarining rivojlanishi natijasida til o‘rganish jarayonini avtomatlashtirish va individuallashtirish imkoniyati paydo bo‘ldi.

Tadqiqotchilar ta‘kidlashicha, SI asosidagi o‘qitish tizimlari o‘quvchilarning ehtiyojlariga moslashgan holda samarali natijalar beradi (Holmes et al., 2019). Shu bois, mazkur maqolaning maqsadi – tilshunoslik va xorijiy tillarni o‘qitishda SI asosidagi innovatsion pedagogik yondashuvlarni ilmiy tahlil qilishdir.

1. Sun‘iy intellekt va til o‘qitishning nazariy asoslari

Sun‘iy intellekt ta‘lim tizimida “aqlli o‘qitish tizimlari” (Intelligent Tutoring Systems) orqali keng qo‘llanilmoqda. Bu tizimlar o‘quvchining bilim darajasini aniqlab, unga mos materiallarni taklif qiladi.

Adaptive Learning modeli asosida ishlovchi platformalar o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga oladi. Bu esa an‘anaviy o‘qitishdan farqli ravishda differensial yondashuvni ta‘minlaydi.

2. Innovatsion pedagogik yondashuvlar

2.1. Adaptiv o‘qitish tizimlari

Adaptiv o‘qitish tizimlari o‘quvchining bilim darajasiga qarab o‘quv materialini moslashtiradi. Masalan, til o‘rganishda:

- leksik birliklar darajaga qarab beriladi;
- grammatik mashqlar individuallashtiriladi;
- xatolar asosida qayta mashqlar taklif etiladi.

Bu yondashuv Benjamin Bloom tomonidan ilgari surilgan individuallashtirilgan ta‘lim g‘oyalari bilan uyg‘unlashadi.

2.2. SI asosidagi interaktiv platformalar

Bugungi kunda Duolingo, Babbel kabi platformalar SI yordamida:

real vaqt rejimida fikr-mulohaza beradi;

talaffuzni tekshiradi;

o'quvchini rag'batlantiradi.

Bu esa kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

2.3. Avtomatlashtirilgan baholash tizimlari

SI yozma va og'zaki nutqni tahlil qilib, avtomatik baholash imkonini beradi.

Masalan:

grammatik xatolarni aniqlash;

matn koherensiyasini baholash;

talaffuzni tekshirish.

Bu jarayon Applied Linguistics doirasida yangi tadqiqot yo'nalishlarini shakllantirmoqda.

2.4. Chatbotlar va virtual suhbatdoshlar

SI asosidagi chatbotlar o'quvchilarga til muhitini yaratadi. Ular:

dialoglarni simulyatsiya qiladi;

real kommunikatsiyani taqlid qiladi;

xatolarni tuzatadi.

Bu yondashuv kommunikativ metodning zamonaviy shakli sifatida qaraladi.

2.5. Korpus va katta ma'lumotlar asosida o'qitish

Corpus Linguistics asosidagi yondashuv orqali o'quvchilar real til namunalarini o'rganadi. SI esa bu ma'lumotlarni tez tahlil qilib, o'quv materialiga aylantiradi.

3. Lingvistik va pedagogik muammolar

3.1. Tilning tabiiy murakkabligi

SI tizimlari:

frazeologizmlar,

idiomalar,

kontekstual ma'nolarni

to'liq anglay olmaydi. Bu esa noto'g'ri o'rganishga olib kelishi mumkin.

Madaniy komponentning yetishmasligi

Til o'rganish jarayonida madaniyat muhim rol o'ynaydi. SI tizimlari esa ko'pincha lingvokulturologik jihatlarni yetarli darajada aks ettirmaydi.

O'qituvchi rolining o'zgarishi

SI texnologiyalari o'qituvchini to'liq almashtirmaydi, balki uning rolini o'zgartiradi:

fasilitator;

mentor;

texnologiya boshqaruvchisi sifatida.

Texnologik qaramlik va etik muammolar

o'quvchilarning haddan tashqari texnologiyaga bog'lanishi;

ma'lumotlar maxfiyligi;

akademik halollik masalalari

dolzarb muammolar hisoblanadi.

4. Muhokama

Sun'iy intellekt xorijiy tillarni o'qitishda katta imkoniyatlar yaratmoqda. Ayniqsa, individuallashtirilgan ta'lim, tezkor baholash va interaktiv muhit yaratish kabi jihatlar ta'lim sifatini oshiradi. Biroq, lingvistik va madaniy jihatlar SI tomonidan to'liq qamrab olinmagani sababli, inson omili hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib qolmoqda.

Xulosa

Sun'iy intellekt tilshunoslik va xorijiy tillarni o'qitishda innovatsion pedagogik yondashuvlarni shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi. U:

- o'quv jarayonini individuallashtiradi;
- samaradorlikni oshiradi;
- yangi metodik imkoniyatlar yaratadi.

Shu bilan birga, SI texnologiyalaridan samarali foydalanish uchun ularni an'anaviy pedagogik yondashuvlar bilan uyg'unlashtirish zarur. Kelajakda SI va inson o'qituvchisi o'rtasidagi hamkorlik ta'lim sifatini yanada oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial Intelligence in Education*.
2. Bloom, B. (1984). The 2 Sigma Problem.
3. Chapelle, C. A. (2001). *Computer Applications in Second Language Acquisition*.
4. McEnery, T., & Hardie, A. (2012). *Corpus Linguistics*.
5. Luckin, R. (2018). *Machine Learning and Human Intelligence*.
6. Godwin-Jones, R. (2018). Using Mobile Technology in Language Learning.
7. Warschauer, M. (1996). Computer-Assisted Language Learning.
8. Axmedovna, B. S., & Nasimovna, X. G. (2026). SKOT FITSJERALDNING "BUYUK GETSBI ASARIDA AMERIKA ORZUSI VA UMIDSIZLIK". *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 62(2), 176-180.
9. BEGIMKULOVA, S., & QURBONOVA, A. (2025). MULTIKULTURALIZM ADABIYOTI ADIBALARI IJODIDA AYOL SADOQATI. «ACTA NUUZ», 1(1.12. 1), 241-243.
10. Xalilovna, S. N. (2025). INGLIZ VA O'ZBEK MADANIYATLARIDA MEHMONDO 'STLIK PAREMIYALARNING QO'LLANISHI. SHOKH LIBRARY.
11. Khalilovna, S. N. (2026). THE PEDAGOGICAL VALUE OF PROVERBS IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE. *Ustozlar uchun*, 88(2), 255-258.

